П Р О Т О К О Л

от провеждане на среща в рамките на обществени консултации с заинтересованите страни от областите София, Перник и Софийска област за поречията на реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав по доклад **Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Дунавски район за басейново управление** (ДРБУ)

17.06.2026 г. в гр. София, конферентна зала на хотел Централ

Общественото обсъждане се проведе при следния Дневен ред:

10.30 – 11.00 часа	Регистрация
11.00 – 11.10 часа	Откриване на общественото обсъждане
11.10 – 11.40 часа	Представяне на доклад Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ
11.40 – 12.40 часа	Дискусия
12.40 – 13.00 часа	Закриване на срещата

Имената на участниците в работната среща, в т.ч. информация за организацията, който представляват, са съгласно попълнените данни от всеки участник в Присъствения списък – неразделна част от настоящия протокол.

1. Откриване на срещата

Срещата беше открита от Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) инж. Румелия Петрова, която поздрави присъстващите участниците.

Г-жа Р. Петрова разясни целта на срещата и представи следната информация:

– Настоящата среща е трета от планираните срещи за представяне на резултатите от междинния преглед на установените значими проблеми при управлението на водите в

ДРБУ: извършва се по средата на цикъла на управление, преди изготвянето на актуализираният План за управление на речните басейни (ПУРБ) за следващия планов период 2028- 2033 г.

– Целта е да се представи идентифицираните значими проблеми при управлението на водите, възпрепятстващи постигането на доброто състояние на водите в ДРБУ, към които проблеми след това в плана ще бъдат насочени мерки за справянето с тях и за постигане и запазване на добро състояние на водите.

– Резултатите от междинния преглед на значимите проблеми ще бъдат показани общо за ДРБУ, но с акцент върху водите за поречията реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав от областите София, Перник и Софийска област.

– Докладът с междинен преглед на значимите проблеми за ДРБУ е публикуван на интернет страницата на БДДР за консултации с обществеността в периода 29.01.2026 г. до 29.07.2026 г., част от тези консултации е и днешната среща.

– Очакваме по време на среща или след нея становища, бележки, предложения и коментари по публикуваният доклад. Получените предложения ще бъдат обсъдени и взети предвид при изготвянето на ПУРБ 2028 -2033 г. за ДРБУ, чрез мерки или пояснения в текста, тъй като този доклад няма фаза проект и окончателен вариант.

Г-жа Р. Петрова даде думата на инж. Любомира Пелова, началник отдел „Планове за управление на водите“, дирекция „Планове и разрешителни“, да представи резюме на доклада за Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ.

2. Представяне на доклад за Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ

Работната среща продължи с представяне от г-жа Л. Пелова на кратка презентация, целта на която беше да запознае участниците в среща с установените проблемите в доклада за Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ, в т.ч. общо представяне и отделен фокус върху реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав.

По време на презентацията беше представена информация относно:

– Докладът с междинен преглед на значимите проблеми за ДРБУ е изцяло изготвен от експерти на Басейнова дирекция „Дунавски район“ с финансовата подкрепа на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 1 „Води“ по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16FFPR002-1.004 „Подкрепа за актуализирането на ПУРБ - оценки, набиране на данни и др. за ПУРБ 2028-2033 г.“, Проект № BG16FFPR002 1.004 0001 „ПУРБ 2028-2033 г. за Дунавски район“.

– Изискванията са такива, че в момента, в които се публикува ПУРБ 2022-2027 г., които прилагаме сега, веднага се мисли за следващия цикъл на управление и какво трябва да се извърши. Ето защо в началото на 2025 г., през месец февруари бе публикувана Работна програма с основните дейности и срокове, както и График на обществените

консултации, необходими да се проведат при актуализацията на плана, което представлява първи етап при актуализацията на четвъртия шестгодишен цикъл на управление на водите от 2028 г. до 2033 г. Година по-късно е публикуван и втори ключов етап при актуализирането на ПУРБ 2028-2033 г., а именно Междинният преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ, който е предмет на настоящата среща и с които предстои да ви запознаем. След това престои и изготвянето на проекта на ПУРБ 2028-2033 г.

– В междинният преглед не е установено необходимост от актуализиране границите и/или броя на повърхностните и подземните водни тела, както и зоните за защита на водите спрямо ПУРБ 2022-2027 г. - повърхностни водни тела общо 256 бр. (249 категория „река“ и 7 категория „езеро“) и подземни водни тела 50 броя.

– За идентифицирането на значимите проблеми е извършен междинен анализ на характеристиките на района за управление и е използван модел Движещи сили – Натиск – Състояние – Въздействие – Отговор (ДСНСВО).

– За идентифицирането на значимите проблеми е извършен междинен анализ, включващ: анализ на натиска върху водите, кои видове човешка дейност и/или други фактори оказват негативно влияние върху състоянието на водите; в какво се изразява това въздействие; анализ на въздействието върху водите какво е качеството и количеството на повърхностните и подземните води, в каква степен са повлияни от човешката дейност съществува ли риск тези води да не постигнат добро състояние и по какви причини; междинна оценка на екологичното и химичното състояние на повърхностните водни тела, вкл. в поречията на реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав; междинна оценка на състоянието на подземните водни тела (ПВТ), вкл. предмет за срещата.

– Идентифицирани значими проблеми: Замърсяване с биогенни вещества азот и фосфор; Органично замърсяване промени в кислородния баланс; Корабоплаване и транспорт по река Дунав; Инвазивни видове; Химично замърсяване специфични замърсители и приоритетни вещества); Натиск от водовземане; Физически модификации при повърхностните води морфологичният натиск); Натиск от изменение на климата (наводнения и засушаване); Недостиг на вода (инфраструктурни проблеми).

– Възможни действия за справяне с проблемите: Изграждане на канализационни системи пречиствателни станции на населените места на 2 000 е.ж.; Модернизиране на пречиствателните станции в промишлеността; Прилагане на най-добрите налични техники в индустрията; Изпълнение на програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; Подобряване на инфраструктурата; Ефективно използване на водата; Контрол върху издадените разрешителни.

– Следващи стъпки, които предстоят в процеса на актуализацията: приключване на обществените консултации по доклада с Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите, в срока за консултации всички заинтересовани страни и граждани могат да подават становища и предложения, вкл. попълнят анкета (29.07.2026г.); Изпълнение на дейности по Проект № BG16FFPR002 1.004 0001 „ПУРБ 2028-2033 г. за Дунавски район“; Изготвяне на проектът на ПУРБ в ДРБУ за 2028-2033 г.; Изготвяне на

екологична оценка (ЕО) на проекта на плана; Трансгранична координация със съседните страни Румъния и Р Сърбия; Публикуване на проекта за консултации с обществеността за срок от 6 месеца; Отразяване на получените становища и предложения; Приемане на ПУРБ 2028-2033 г. от Министерски съвет и публикуване на финален вариант на ПУРБ 2028 -2033г.

Изнесената презентация е публикувана на интернет страницата на БДДР.

3. Обща дискусия

Г-жа Петрова благодари на г-жа Пелова за представянето на доклада за междинния преглед и във връзка с предстоящата дискусия разясни, че: на всяко мнение, предложение или поставен въпрос ще се отговори съвсем накратко в момента; протоколите от срещите ще бъдат публикувани и направените предложения ще бъдат взети предвид при разработването на проекта на плана. Тя призова участниците да се изразяват свободно, да излагат проблемите така, както ги виждат и да не се чувстват задължени да използват специфичен стил и терминология, след което даде думата за изказвания.

Първи в дискусията се включи Г-н Николай Куюмджиев от Българска асоциация по водите, който изказа мнение по отношение на: същността и важността на програмата от мерки, основна част от плана; призова още отсега да се планира програмата от мерките, каква ще е стойността и източника на финансиране, тъй като в предходния план са останали около 250 неизпълнени мерки. Той обърна внимание и на друг основен проблем свързан с градските пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПОСВ), като посочи, че: по този въпрос вече има наложени санкции от страна на Европейската комисия; директива за ГПСОВ не предстои да влезе в сила от 2027 г, а вече е в действие от 2025 г.; крайният срок за транспониране на европейските изисквания в националното ни законодателство е юни 2027 г; всички изискванията на директивата трябва да залегнат в следващия план от 2028 г.; към директива има изисквания за нови сложни вещества и провеждането на анализи за тях е свързано с високи разходи; веществата трябва да се контрол и мониторират и това трябва да се предвиди при разработването на настоящия план. Друго на което обърна внимание Г-н Куюмджиев беше свързано с изискванията на Европейската комисия за нови приоритетни вещества в повърхностните и подземните води, които трябва да се контролират и мониторират.

Г-жа Петрова благодари на г-н Куюмджиев за направените въпроси, предложения и заяви: програмата от мерки не се подценява, а напротив - това е най-важния елемент; всички анализи и дейности по мониторинг, които се правят в плана имат единствено за цел да установят причините за състояние и да се набележат мерки; изрази съгласие с бележката относно мерките, като допълни, че поставените въпроси са релевантни за всички райони за басейново управление в страната; има етап на междуведомствено съгласуване на плана, по време на който се получават писма, в които се посочва, че в държавния бюджет липсват средства за финансиране на заложените в плана мерки; мерките, които са от компетентността на БДДР и Министерството на околната среда и водите (МОСВ), се финансират и изпълняват, за разлика от планираните инфраструктурни мерки; БДДР приема направените забележки относно сроковете за транспонирането на новата

директива - това е съвместен процес между МОСВ и Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), по който се работи.

По отношение за новите приоритетни вещества, за които спомена Куюмджиев в своето изказване, се включи в дискусията г-жа Галина Балушева от дирекция „Управление на водите“ към МОСВ, като уточни, че: от два месеца има приета директива за приоритетните вещества; срокът да се трансформира директивата е до края на 2027г.; ключовият момент се състои в това, че от 45 приоритетни вещества се разширява на 70; прилагането на тази директива ще изисква изменение в Закона за водите (ЗВ), Наредбата за подземните води и Наредбата за СКОС (Стандарти за качество на околната среда) и тепърва предстои да се работи в тази посока.

Г-жа Петрова поясни, че както беше споменато в представената презентация вече имаше друго изменение за разширяване на обхвата на наблюдаваните приоритетни вещества до 45; всички те се включват в единен списък за наблюдение, като процесът изисква поетапна работа за ефективното наблюдение на тези вещества, вкл. разработване и внедряване на методи за акредитация; предложените промени ще бъдат заложени при актуализацията на бъдещите планове за управление, но това е преди всичко е свързано с въвеждане на законодателни изисквания.

Г-н Куюмджиев се включи отново в дискусията като каза, че: процеса не се ограничава единствено до законодателна дейност; посочи директивата за ГПСОВ и по-конкретно за четвъртично пречистване, при което трябва да се анализират химикали; проблема не е само законодателен, а и липсва на необходимите лаборатории в България.

Г-жа Петрова се включи, за да уточни, че: предходното ѝ изказване е визирало именно този дефицит и нуждата от акредитирани методи; проблема не е само в България, но и в много други държави има проблем с новите вещества; настоящия доклад обхваща единствено установените към момента проблеми във водите, които възпрепятстват постигането на добро състояние при сега действащите норми; успоредно с текущите обсъждания вече се работи по актуализация на плана; отправеното предложение е напълно навременно и ще бъде взето предвид в работния процес, като в заключение тя благодари на г-н Куюмджиев и определи поставените от него акценти като много полезни.

Следващият участник, който се включи в дискусията, беше г-н Димитър Куманов от Сдружение „Балканка“, като посочи, че през изминалата година е бил поканен за нещатен сътрудник на парламентарната комисия по безводието, което е отчел като признание за експертното си ниво в сферата на управлението на водите. Попита дали междинният преглед остава публикуван в настоящия си вид, или ще бъде редактиран.

Г-жа Петрова прекъсна г-н Куманов и уточни, че междинният преглед е официално публикуван в настоящия си вид, но се обсъжда именно с цел констатираните проблеми да бъдат допълнени и допрецизирани в проекта на плана.

Г-н Куманов отново взе думата: не е разглеждал настоящия междинен преглед, тъй като при предходното обсъждане всички бележки на Сдружението са били отхвърлени; не са посочени следните проблеми - сектор „Енергетика“ като най – разпространени видове

значим натиск; натиск от минно дело; отразяването в кадастъра на реки, като значим проблем при управлението на водите; в натиска от водовземане водохващания на „НЕК“ ЕАД изобщо не фигурират; безводието в гр. Своге и пресъхването на цяла река. В тази връзка посочи, че към момента въпросните проблеми липсват в междинния преглед;, и съществува риск впоследствие да бъдат пропуснати мерки за тяхното разрешаване, тъй като програмата от мерки се изготвя на базата на вече установените проблеми.

Г-жа Петрова даде разяснения на изказаното мнение и на поставените проблеми от г-н Куманов: съществува официален регистър на всички направени предложения и за всяко представени мотиви за приемане или неприемане; т.н. „движещи сили“ са всъщност стопанските сектори, от които произтича натиск, като един от тях е именно енергетиката; реалният натиск върху повърхностните води се свежда до водовземане и физически модификации, а енергетиката е секторът, който води до това въздействие; призна, че е допуснат пропуск по отношение на водоземането от повърхностни води като значим натиск и заяви, че приема направената бележка; не отразените реки в кадастъра са по скоро проблем, който трябва да се отнесе към законодателните проблеми в сектора; в плана трябва да залегнат конкретни проблеми и призна, че в настоящия междинен преглед действително липсват такива; има поне десетина драстични проблема, които трябва да залегнат в него с повече детайли и пое ангажимент те да бъдат включени на следващ етап.

Г-н Куманов се включи отново, като постави въпрос към представителите на „НЕК“ ЕАД относно причините, поради които всички деривационни канали на каскада „Петрохан“ не са отразени в картите с натиска от водовземане. Той отправи и конкретно запитване към Г-жа Петрова колко общо водохващания има каскада „Петрохан“.

Г-жа Петрова се включи с пояснение, че не може да посочи, че тези данни са официално описани и предоставени на Сдружение „Балканка“ в отговор на предходно искане по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Думата взе г-н Румен Стойков, ръководител на управление „Оперативно планиране“ в „НЕК“ ЕАД: водноелектрическите централи (ВЕЦ) от каскада „Петрохан“ са собственост на „Енерго-Про България“, които притежават разрешителни за електропроизводство и водовземане; държавното дружество „НЕК“ поддържа каскадата, не с цел реализиране на печалба от електропроизводство, а заради необходимостта от запълване на язовир „Среченска бара“, който осигурява водоснабдяването на голяма част от населението в региона; за дружеството е изключително важно съоръженията да се поддържат в техническа изправност; язовир „Среченска бара“ не е годишен изравнител - обемът му се пълни и изразходва два пъти в годината, поради тази причина намирането на баланс между осигуряването на достатъчен ресурс в язовира и да се оводнява в смисъла, който влага г-н Куманов представлява трудна задача (след всяко водохващане се осигуряват необходимите оводнителни водни количества); към настоящия момент в „НЕК“ ЕАД протича сериозна работа по заснемане на съоръженията и отразяването им по съответния ред в кадастралните карти, като призна факта, че до този момент това не е било направено.

Г-н Стойков продължи, като поясни къде точно се корени проблема с каскада „Петрохан“ и посочи, че „НЕК“ ЕАД ще успеят да докаже собствеността си, но затрудненията

се дължат на следните фактори: големите язовири, съпътстващите ги хидротехнически съоръжения, деривации и водохващания имат статут на публична държавна собственост; необходимо е идентифициране на дружеството като собственик, за да не се възпрепятства вписването му като заинтересована страна в кадастъра - подобни опити са били правени и Министерство на енергетиката работи в тази посока.

Г-жа Петрова допълни по отношение активизирането на областните управители за установяване на границите на водните обекти; всичко зависи от конкретната администрация; започват опити за попълване на кадастъра.

Г-н Куманов отново взе думата за още допълнения: трябва да се прави ясна разлика между отразяването на обектите в кадастъра и тяхното отразяване в картите за натиск от водовземане, изготвяни от Басейнова дирекция; момента се коментира бъдещата карта на натиска от водовземане, която ще бъде изготвена от БДДР; припомни, че още по време на предходното обсъждане е настоявал в картите за натиска от водовземане да бъдат включени и тези водохващания - от изключително значение за реалната и пълна оценка на натиска е като се види цялата карта; в конкретния случай става въпрос за водовземане за производство на електроенергия и водохващанията на деривационните канали, а не самите ВЕЦ; в междинния преглед на значимите проблеми е необходимо да бъде включена темата за развитието на фотоволтаичните централи, вятърните генератори и геотермалната енергия - част от тях вече оказват значителен натиск, докато други представляват бъдещ натиск. В тази връзка даде пример с мащабната сеч в горските масиви, свързана с изграждането на подобни съоръжения; прокараните пътища и просеки в планинските райони се превръщат в улеи, по които започват да текат кални води; покриването на големи площи земеделските земи с подобна инфраструктура оказва сериозно негативно влияние върху естественото подхранване на подземните води; действащия към момента ПУРБ и по-конкретно към част от заложените в него мерки в момента са обект на съдебни производства - цитира конкретна мярка, предвиждаща забрана за водовземане от ВЕЦ при маловодие, съгласно Методиката за определяне на екологичния отток. Г-н Куманов попита колко пъти досега е била прилагана тази мярка; призовава администрацията да бъде изключително прецизна при формулирането на текстовете в новия план, като обърна внимание, че съгласно съвременната терминология коректното понятие в случая е „остатъчен отток“, а не „екологичен отток“. Темата за сечите е обсъждана в Комисията по безводието - няколко пъти е внасян законопроект за изменение на ЗВ, насочен към ограничаване на сечите във вододайните зони, като в резултат на това все повече населени места остават без питейна вода.

Г-н Куманов предложи в България да бъде върнат стандарт за качество на околната среда за речните седименти - седиментите са живата история на замърсяванията с тежки метали в реките, и това е особено характерно и важно да се установява замърсяванията от минни райони. Припомни, че е била предложена конкретна мярка при разрешаване на минна дейност да се извършва анализ на състоянието на седиментите в реката, за да се установи екологично състояние - след стартиране на експлоатацията на дадена мина

трябва да се провежда периодична проверка, за да се установи, дали дейността не замърсява и ако замърсява тя следва да бъде преустановявана.

Г-н Куманов повдигна и други проблеми и призова да се обърне специално внимание на казуса с мина „ЕЕ1“; сеизмичната устойчивост на стената на язовир „Искър“ и способността ѝ да издържи на специфично ускорение на земната основа при потенциално сеизмично събитие - язовир „Искър“ има стратегическото значение за националната сигурност и е съоръжение представляващо потенциален риск от наводнение за град София. Предложи прилагането на съвременни методи за качествена оценка на риска за всички комплексни и значими язовири в България, включващи провеждане на микросеизмично райониране, съвременно заснемане на съоръженията, както моделиране и съвременни анализи за установяване на устойчивостта спрямо сеизмичните натоварвания. Препоръча да се определи единен орган по управлението на водите в държавата; детайлното разписване на съществуващите проблеми при последващото формулиране на конкретните мерки от басейновите дирекции; визира конкретна действаща мярка от настоящия ПУРБ в Дунавския район базирана на чл. 143 от ЗВ, която въвежда *„Забрана за нарушаването на естественото състояние на леглото, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици“;* в текста на мярката, басейновата дирекция е добавила *„с изключение на дейности за осигуряване на енергийната сигурност, удълбочаване на фарватера и коригиране на речното корито за осигуряване на безопасно корабоплаване в общия участък на река Дунав, при дейности за защита от наводнения, както и други дейности, съобразени с действащото законодателство“*.

Г-жа Петрова даде разяснения на изказаното мнение и на поставените въпроси и проблеми от г-н Куманов: администрацията е запозната с пропуска и е наясно, че за тези данни в момента липсват на картата на натиска, но допълни, че Дирекцията разполага с необходимата информация - географските координати на ВЕЦ-вете; за горските територии съществуват съответните планове за управление; развитието на фотоволтаичните централи, вятърните генератори и геотермалната енергия са фактори, които се отчитат в категорията за натиск от климатичните промени и темата ще бъде детайлно развита в предстоящия план; мярката е писана с цел осигуряване на екологичния отток и е прилагана многократно, съобразно разписанията в ЗВ по сега определения минимално допустим отток, но за екологичния отток все още няма методика. Мярката се прилага при условията, заложени в самите разрешителни и има реално санкционирани ВЕЦ-ове за подобни нарушения; по отношение на понятията „остатъчен отток“ или „екологичния отток“ има ръководство на Европейската комисия; по отношение на сеизмичната устойчивост на стената на язовир Искър това не попада в обхвата на преките компетентности Басейнова дирекция и уточни, че този въпрос е изцяло относим към Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН); по отношение на конкретна действаща мярка от настоящия ПУРБ в Дунавския район базирана на чл. 143 от ЗВ, която въвежда *„Забрана за нарушаването на естественото състояние на леглото, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици“* - както в закона, така и в директивата е разписан ясен и строго определен ред за

доказване на подобни изключения; тези изключения се отнасят за дейности, които са от значимост за общественото развитие.

В тази връзка г-жа Петрова отправи въпрос към г-н Куманов дали има конкретни негативни последици, настъпили в страната в резултат на прилагането на визираната мярка, и кои точно неправомерни дейности са били допуснати от институциите. В заключение тя заяви, че приема направеното изказване като препоръка за бъдещата работа.

Г-н Куманов изрази отношение от написаното в точка 4.9 от Междинния преглед, касаеща корабоплаването и транспорта по река Дунав, където е отбелязано, че витлата на корабите предизвикват ерозия, което е дефинирано като сериозен проблем; в същото време басейнова дирекция е одобрила проекта FAST Danube; корабоплаването по река Дунав не свързано се прекъснати драгажни дейности и удълбочаване.

Г-жа Петрова прекъсна изказването, като уточни, че съгласуването на проекта е извършено въз основа на редица задълбочени проучвания.

Г-н Куманов репликира, че приближаването на фарватера до брега е сериозен проблем, като обърна внимание и на опасността от свлачищна активност. Той припомни, че по този въпрос още през 2019 г. са били изпратени официални предупреждения от страна на цялата научна общност.

Г-жа Пелова се намеси в дискусията и допълни, че в рамките на проекта е предвиден мониторинг, който се извършва както преди неговото реализиране, така и на всеки отделен етап от неговото изпълнение. Тя поясни, че състоянието, което се води като нулево състояние преди реализацията на този проект ще служи като основа за установяване дали ще има въздействие, което ще изисква прилагането на програма от компенсаторни мерки към този проект.

Г-н Куманов повдигна още проблеми свързани с: управлението на водите и риска от наводнения, касаещ изграждането на линейни паркове по край реките; за такъв проект вече има издадено разрешително за ползване на повърхностен воден обект в град Троян; В тази връзка той изрази недоумение как институцията се е съгласила, тъй като в такива има строежи вътре в корито на реката, има изсичане на крайбрежна растителност; същия сериозен проблем важи с особена сила и за град София; ключов проблем, който не е обхванат в Междинния преглед – напояването от река Дунав; наблюдава масово спад в нивата на подземните води, а в същото време продължават да се издават становища за допустимост за нови водовземни съоръжения от подземни води и в тази връзка съществува реален риск съществуващите кладенци изцяло да останат без вода.

Г-жа Петрова изрази абсолютна подкрепа по отношение на изказаното от г-н Куманов, като потвърди, че това е най-сериозният проблем за Дунавския район и всичко ще бъде детайлно описано в ПУРБ и за него ще бъдат взети конкретни мерки. Тя поясни, че единствената ефективна мярка, която би могла да намали натиска от водовземането от подземни води, е възстановяването на водовземането за напояване от река Дунав. Тя допълни, че проблемът се констатира ежедневно при регистрацията на водовземни

съоръжения, тъй като в практиката новоизградени сондажи масово се декларират като съществуващи (стари). Като пример тя посочи Софийския регион, където в цели населени места въпросът с питейно-битовото водоснабдяване се решава чрез изграждане на съоръжения за собствени потребности. Тя подчерта, че липсата на отчетност за изземваните от тях водни количества възпрепятства изготвянето на точна количествена оценка на подземните водни тела.

Друг въпрос, който г-н Куманов засегна е по отношение на санитарно-охранителни зони и източници за питейно-водоснабдяване на населението, които нямат оператор и в тази връзка отправи запитване за точния брой на учредените до момента санитарно-охранителните зони СОЗ.

Г-жа Петрова отговори, че броят учредените СОЗ е значителен, като уточни, че има регистър на санитарно-охранителните зони определени в съответствие с изискванията на Наредба №3/16.10.2000 год., който е публично достъпен на интернет страницата на БДДР.

Г-н Куманов постави отделен конкретен въпрос, по отношение на колко населени места не се знае къде са водохващанията, на което г-жа Петрова отговори, че се знаят и уточни, че има цели нови населени места, които се водоснабдяват с кладенци за собствени потребности, което им е разрешено по закон до 10 куб/ден и съответно не се знае точно какво количество подземни води използват.

Г-н Куманов се съгласи с това и изказа мнение, че те са били против удължаването на срока за регистрация на старите кладенците. Отправи запитване към г-жа Петрова дали действително се издават разрешителни за водовземане от подземни води с цел постоянно понижаване на нивото на подземните води за строежи, включително и при изграждането на метрото.

Г-жа Петрова поясни, че басейновата дирекция не разрешава постоянно понижаване на нивото на подземните води, а се касае за понижаване на водите, появили в строителните изкопи по време на работа.

Г-н Куманов репликира, като подчерта, че съществува разлика между временното водочерпене в периода на строителство и постоянното водопонижение след неговото приключване. Посочи, че при строителните дейности винаги се предвиждат специални мерки за водочерпене, които по възможност да оказват минимално въздействие върху нивата на подземните води; изрази безпокойство от получената информация, че за редица сгради и за метрото в град София е разрешено именно постоянно понижаване на нивата на подземните води, което води не само до проблеми с управлението на водите, но и крие рискове за сградния фонд. В заключение той заяви, че в резултат на това нивата на подземните води в София спадат, което представлява сериозна заплаха, и че на територията на столицата се извършва нерегламентирано водовземане от подземни води в особено големи размери. Друг проблем, който засегна г-н Куманов е проблема с контрола върху спазване на закона свързани с водите.

Г-жа Петрова се включи в обсъждането и отбеляза, че един проблем не е засегнат в доклада, може би защото не касае пряко заинтересованите страни, но би трябвало да е включен, и това е въпросът с мониторинга; достатъчно пунктове за мониторинг за качеството и особено за измерване нивата на подземните води; нивото може да се измерва само в сондаж, който не се експлоатира, за да се види обективно тенденцията и допълни, че към момента не може да се каже категорично дали има спад в подземните води или няма, тъй като липсват необходимите данни от мониторинг.

Следващ проблем, който г-н Куманов засегна при управлението на водите е свързан с градовете Плевен и Ловеч: в момента реконструкцията или изграждането на довеждащия водопровод от „Черни Осъм“ е обединено в една обществена поръчка заедно с изграждането на язовир „Черни Осъм“ и изказа препоръка обществената поръчка да бъде разделена.

Г-жа Петрова се намеси, като изтъкна, че това предложение е на Комисията по безводието.

Г-н Куманов продължи, като посочи, че трябва да се изследват абсолютно всички други възможности и едва когато се установи, че водата не достига до градовете Плевен и Ловеч, тогава да се мисли за изграждането на язовира, защото геоложките условия там са много лоши, тъй като районът е карстов и има риск водата да се губи от язовира.

Г-жа Петрова го прекъсна, като заяви, че няма как разделянето на обществената поръчка да се запише като мярка, тъй като това не е в правомощията на басейновата дирекция. Тя допълни, че може да се направи анализ на недостига на вода, тъй като за недостига в град Плевен първо трябва да се анализира конкретната причина.

Г-н Куманов отбеляза, че в предходните планове е имало случаи, в които е правил предложения, разписани като готова мярка с цел директно включване, докато други са представлявали само посочване на определен проблем или предложение, което да бъде формулирано впоследствие от самата басейнова дирекция. Също така отбеляза неточност на страница 63 от междинния преглед, посочвайки, че временната комисия за установяване на всички факти и обстоятелства, свързани с безводието е уредена от Народното събрание по предложение на партиите, а не от министъра.

Г-н Куманов продължи с друг ключов проблем установен и в Доклада на Комисията по безводието, а именно незаконното водовземане от водоснабдителните системи; липсва основание да се твърди, че има недостиг на вода, при положение че са налице толкова големи загуби.

В отговор г-жа Петрова каза, че това е от компетенциите на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и ВиК, и се съгласи, че недостига на вода е свързан с загубите по водородната мрежа и в презентацията е отбелязано.

Г-н Куюмджиев се включи в дискусията с мнение, че за предотвратяване на загубите на вода е необходимо да бъдат поставени измервателни устройства на всички водоизточниците, които влизат във водопроводната мрежа.

Г-жа Петрова репликира с въпрос към присъстващите, че имат измервателни устройства и се знаят загубите на вода и ги фактурират; МОСВ не отговаря за управлението на водоснабдителната мрежа.

Г-н Куманов продължи изказването си, като даде пример с язовирите, за които БДДР е издала разрешителни за изграждане на ВЕЦ, визирайки конкретно яз. „Бебреш“. Той посочи, че: на фона на разговорите за климатични промени и проблеми, преди няколко години е увеличен лимита на водата, която може да се източва от язовира; отправи препоръка да се разгледа темата за преразглеждане на издадените разрешителни съобразно климатичните промени.

Г-жа Петрова репликира, че по отношение на яз. „Бебреш“ никога не е имало проблеми.

Г-н Куманов я репликира с въпрос кои точно не са имали проблеми, като напомни, че през 2016 г. и 2019 г. град Ботевград на два пъти е останал без вода.

Г-жа Петрова го прекъсна и разясни, че след този период са били издадени голям брой разрешителни, включително за речни водохващания. Тя допълни, че „ВиК София“ област са се справили със ситуацията и проблем вече не съществува. Тя отбеляза, че този въпрос е бил разглеждан в предходния план.

Г-н Куманов завърши изказването си със следното: поставяйки акцент върху най-важния според него въпрос и изрази категорична подкрепа за изказването на г-н Куюмджиев, че независимо дали предвидените мерки са добри или лоши те трябва да започнат да се изпълняват; трябва да проведе разговор с министърът на околната среда и водите и министър-председателя относно разписаните мерки, за стартира тяхното прилагане. В заключение той пое личен ангажимент да осигури подкрепа за тези мерки в парламента.

Г-жа Петрова поясни, че министерството кандидатства за финансиране на мерките, които попадат в обхвата на компетентност на БДДР, но по отношение на мерките, касаещи ВиК сектора, ведомството няма съответните правомощия.

Г-н Куманов репликира, че няма информация за какво точно се кандидатства, тъй като до момента нищо не е изпълнено; подчерта, че икономическият анализ на водоползването и разходите за възстановяване на водните услуги в документите се базират на статистически данни от 2014 г.

Г-жа Петрова призова присъстващите да проверят към коя дата са официално публикуваните данни от статистиката и поясни, че тези данни се публикуват с известно забавяне. Тя информира, че предстои да се направи анализ на ефективността на тарифата за таксите и степента, в която тя възстановява разходите. Поясни, че тарифата е обвързана с ресурсните и екологичните разходи, като ще бъде необходимо да се прецени дали събираните такси успяват да служат за целта, за която се вземат, а именно - възстановяване на разходите.

Г-н Куманов завърши изказването си с темата за контрола, като заяви, че към момента той е равен на нула. Той посочи, че извън проблемите в самите басейнови дирекции, най-

големият проблем е разкриване на нарушения. Като пример даде случай в негово присъствие и това на кмета на София с незаконен сондаж, при който по думите му се прави всичко възможно случаят да бъде забавен, а заради законодателни пропуски нарушителите стават недосегаеми, което води до масово неспазване на правилата. Г-н Куманов допълни, че са изпратени стотици сигнали за ВЕЦ, които не изпускат никакви водни количества, но до момента по тези сигнали няма никакъв резултат.

Г-жа Петрова репликира с искане да бъде посочен конкретно поне един ВЕЦ, който в момента или през последните две години не изпуска никаква вода.

Г-н Куманов отговори, че са подавани поне десет сигнала за ВЕЦ „Румянцево“, като поясни, че по време на техните проверки от централата не се изпуска никаква вода; при проверки на следващия ден басейновата дирекция изпраща отговор, че екологичният отток се осигурява. В заключение той повдигна темата за река Вит при моста на „Боаза“, като напомни, че от 2020 г. има издадено предписание от тогавашния директор на БДДР за възстановяване на речното корито. Той посочи този случай като пример за неефективно управление на водите и неизпълнение на предписанията.

Г-жа Петрова се намеси с уточнението, че предписанието е било адресирано до областния управител на Ловеч; всеки може да отиде на място и да заснеме обекта, за да се увери, че коритото на реката е възстановено и там няма проблем.

Г-н Куманов възрази, като заяви, че по коритото нищо не е предприето. Той допълни, че под моста на „Боаза“ в посока Тетевен е имало дънен праг, който в момента функционира като хидравличен, тъй като оттам е била незаконно отнемана баластра, в резултат на това съоръжението е подкопано от едната страна и съществува риск реката изцяло да го разруши, за което също са подавани сигнали.

Г-жа Петрова поясни, че по отношение на дънния праг вече е минало становище за неговото възстановяване.

Г-н Куманов постави и въпроса за състоянието на водопровода в района на село Български извор, разположен над моста. Той напомни, че в следствие на незаконно отнемане на баластра, въпросното съоръжение е било прекъснато, и поиска информация какво е предприето за неговото възстановяване. Той завърши изказването си с последния проблем, като посочи, че служителите на басейновите дирекции не упражняват ефективен контрол; нарушителите често проявяват агресивно поведение, което предизвиква страх у проверяващите, но дори и в случаите, когато се стигне до издаване на предписание, то изобщо не се спазва. В заключение той подчерта, че в практиката на ведомството напълно липсва последващ контрол, и благодари за вниманието на присъстващите.

Г-жа Петрова благодари на г-н Куманов и направи обобщение на дискусията. Тя призна, че са били повдигнати много реални проблеми, които не са отразени в детайли в Доклада за междинния преглед и пое ангажимент те да бъдат взети предвид. Тя поясни, че в документа тези проблеми са категоризирани по принцип чрез по-обща терминология, като например „биогенно замърсяване“ и „физични изменения“, влизащи в обхвата на съответните натиск и въздействия. Въпреки това тя се съгласи, че в настоящия текст липсва

достатъчно конкретика, а някои проблеми изобщо не са включени. По отношение на други, които бяха поставени като проблеми г-жа Петрова отбеляза, че те са проблеми на цялата ни икономика, но в никакъв случай не са от компетентността на МОСВ или на басейновите дирекции. Тя подчерта, че тези въпроси трябва да бъдат предмет на междуведомствена и вътрешноведомствена координация. По отношение на темата за контрола тя се съгласи с критиките на г-н Куманов, като потвърди, че не е достатъчно ефективен. Въпреки това тя призова да се вземе предвид сериозния недостиг на кадри и голямата територия на ДРБУ.

Г-н Стойков се включи в дискусията с въпрос дали този значим проблем с недостига на кадри и капацитет, бил ли е идентифициран някога в плановете за управление на речните басейни.

Г-жа Петрова се съгласи, че този проблем трябва да бъде вписан в плановете. Тя обясни, че служителите много ангажирани и с проверки към Междуведомствената комисия – първоначално по проводимостта, след това по язовирите.

Г-жа Петрова благодари и подчерта, че са били обсъдени изключително съществени въпроси и изрази съгласие, че като проблеми трябва да бъдат отразени както липсата на експертен състав, така и липсата или грешното нанасяне на данни в кадастъра, което в крайна сметка възпрепятства работата на институцията.

4. Обобщение и закриване на срещата

Г-жа Р. Петрова закри срещата в рамките на обществени консултации по доклад Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ, като отново благодари на участниците и ги призова да бъдат активни и да изпращат предложения, становища и мнения в срока на консултации – до 29 юли 2026 г. Обърна внимание, че доклада е публикуван и наличен на интернет страницата на БДДР, вкл. ще бъдат публикувани и изнесените презентации в хода на обществените обсъждания. Всички постъпили становища и бележки ще бъдат публикувани на интернет страницата на БДДР в регистър на постъпилите в БДДР писмени становища. Към настоящия момент не са постъпили становища, мнения и/или предложения, но окачваме след проведените настоящите срещи с заинтересованите стани да се получат такива.